

Osnovna šola Hudinja

PRIJATELJSTVO NA OSNOVNI ŠOLI HUDINJA

Raziskovalna naloga

AVTOR:

Tia Holobar
Izabela Ana Čater

MENTORICA

Deja Brgant,
mag. prof. ped.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2024

Osnovna šola Hudinja

PRIJATELJSTVO NA OSNOVNI ŠOLI HUDINJA

Raziskovalna naloga

AVTOR:

Tia Holobar
Izabela Ana Čater

MENTORICA:

Deja Brgant,
mag. prof. ped.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2024

KAZALO VSEBINE

1	POVZETEK	1
2	Uvod	2
	Namen in cilj.....	2
	Hipoteze	2
	Metode dela	3
	METODA DELA Z VIRI IN LITERATURO	3
	METODA ANKETIRANJA.....	3
	METODA OBDELAVE PODATKOV.....	3
3	Teoretični del.....	4
	Prijateljstvo.....	4
	Obdobje otroštva in mladostništva	4
	PRIJATELJSTVO V SREDNJEM IN POZNEM OTROŠTVU	4
	PRIJATELJSTVO V MLADOSTNIŠTVU	5
	Pomen dobrih odnosov med vrstniki v šoli	5
	Prosti čas in mladi.....	6
4	Osrednji del raziskovalne naloge.....	7
	Opis poteka raziskovalnega dela	7
	Anketa	7
	VZOREC.....	7
	Predstavitev rezultatov	8
	S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?	8
	IMAŠ NAJBOLJŠEGA PRIJATELJA?	8
	KDO JE TVOJ NAJBOLJŠI PRIJATELJ?.....	9
	IMAŠ DOBREGA PRIJATELJA?.....	10
	STA S PRIJATELJEM PREKINILA PRIJATELJSTVO?	14
	KAKŠEN PRIJATELJ SEM JAZ?	15
	KAJ S SVOJIM PRIJATELJEM NAJVEČKRAT POČNEŠ?.....	18
	KJE PREŽIVITA NAJVEČ ČASA?	19
5	Diskusija.....	19
6	Zaključek.....	21
7	Literatura in viri	23
	Literatura	23
	Internetni viri.....	23
8	Priloge.....	24
	Priloga 1 – anketni vprašalnik.....	24

KAZALO GRAFOV

Grafikon 1: Število učencev po spolu	7
Grafikon 2: S kom se najraje družiš?	8
Grafikon 3: Imaš najboljšega prijatelja?	8
Grafikon 4: Kdo je tvoj najboljši prijatelj?	9
Grafikon 5: Imaš dobrega prijatelja? Dečki, 6. razred	10
Grafikon 6: Imaš dobrega prijatelja? Dekleta, 6. razred	10
Grafikon 7: Imaš dobrega prijatelja? Dečki, 7. razred	11
Grafikon 8: Imaš dobrega prijatelja? Dekleta, 7. razred	11
Grafikon 9: Imaš dobrega prijatelja? Dečki, 8. razred	12
Grafikon 10: Imaš dobrega prijatelja? Dekleta, 8. razred	13
Grafikon 11: Sta s prijateljem prekinila prijateljstvo?	14
Grafikon 12: Kakšen prijatelj sem jaz? Dečki, 6. razred	15
Grafikon 13: Kakšen prijatelj sem jaz? Dekleta, 6. razred	15
Grafikon 14: Kakšen prijatelj sem jaz? Dečki, 7. razred	16
Grafikon 15: Kakšen prijatelj sem jaz? Dekleta, 7. razred	16
Grafikon 16: Kakšen prijatelj sem jaz? Dečki, 8. razred	17
Grafikon 17: Kakšen prijatelj sem jaz? Dekleta, 8. razred	18
Grafikon 18: Kaj s svojim prijateljem največkrat počneš?	18
Grafikon 19: Kje preživita največ časa?	19

1 POVZETEK

Učenci velik del dneva preživimo v šoli s svojimi sošolci in drugimi učenci. Skupaj odraščamo, se učimo in pletemo niti prijateljstva kar devet let. Zavedava se, kako zelo pomembni so naši medsebojni odnosi, saj skozi njih spoznavamo sebe, se učimo iskrenih odnosov in sklepamo prijateljstva, ki lahko trajajo celo življenje.

Glavni namen najine raziskave je bil ugotoviti, kako učenci Osnovne šole Hudinja vidijo in ocenjujejo svoja prijateljstva. Zanimalo naju je, kakšne prijatelje imajo učenci in kakšni prijatelji so oni sami. Prav tako sva želeli preveriti, s kom se učenci najraje družijo. V raziskavo sva vključili učence 6., 7. in 8. razredov, saj naju je zanimalo, kako ocenjujejo svoje prijateljstvo najini vrstniki in učenci, ki so eno leto mlajši in eno leto starejši od naju. Po analizi podatkov, dobljenih s pomočjo anketnega vprašalnika, sva ugotovili, da učenci v večini svoja prijateljstva ocenjujejo kot dobra, prav tako kot dobre prijatelje ocenjujejo tudi sebe. Presenetile so naju ugotovitve, da je nekaj tudi takšnih učencev, ki v svoje prijatelje nimajo zaupanja. Kot sva predvidevali, pa se učenci zelo pogosto družijo s svojimi sošolci in sošolkami.

2 Uvod

Sva sedmošolki in obiskujeva Osnovno šolo v Celju. Prijateljstvo postaja vse pomembnejši vidik najinega življenja. Prijatelj je tisti, na katerega se lahko zanesemo v težkih trenutkih, pomaga nam v stiski, nas nasmeje in spravi v dobro voljo. Prijateljstva v šoli so izjemnega pomena, saj kot ugotavljajo strokovnjaki, dobri medsebojni odnosi med vrstniki oziroma sošolci v razredu pozitivno vplivajo na njihovo dožemanje šole in nenazadnje njihov šolski uspeh (povzeto po Pečjak in Košir 2002).

V raziskovalni nalogi sva želeli raziskati, kakšna prijateljstva sklepajo učenci 6., 7., in 8. razreda OŠ Hudinja, ali znajo prepoznati dobrega prijatelja in ali je to njihov sošolec ali sošolka. Prav tako naju je zanimalo, ali znajo biti učenci tudi sami dobri prijatelji in kako preživljajo prosti čas skupaj.

Namen in cilj

Z anketnim vprašalnikom, ki so ga reševali učenci 6., 7. in 8. razreda, sva želeli ugotoviti, ali sklepajo trdna in iskrena prijatelja.

Postavili sva si naslednja vprašanja:

- S kom se učenci OŠ Hudinja najraje družijo?
- Ali imajo učenci OŠ Hudinja najboljšega prijatelja?
- Ali učenci OŠ Hudinja sklepajo iskrena prijateljstva?
- Ali se učenci 6., 7. in 8. razreda razlikujejo glede dožemanja pravega prijateljstva?
- Kje se učenci OŠ Hudinja največkrat družijo in kaj najraje počnejo skupaj?

Na osnovi teh vprašanj sva oblikovali hipoteze.

Hipoteze

H1: Večini učencev OŠ Hudinje je eden izmed najboljših prijateljev sošolec ali sošolka.

H2: Večina učencev OŠ Hudinja ima dobrega prijatelja.

H3: Večina učencev OŠ Hudinja zna biti dober prijatelj.

H4: Večina učencev OŠ Hudinja ima trdno prijateljstvo.

H5: Večina učencev OŠ Hudinja se najraje družijo v šoli.

H6: Učenci OŠ Hudinja s svojim prijateljem najraje uporabljajo družabna omrežja.

Metode dela

METODA DELA Z VIRI IN LITERATURO

Najprej sva pregledali literaturo, kar je predstavljalo temelj za nadaljnje raziskovanje. Največ informacij sva dobili v knjigah in nekaj na spletu.

METODA ANKETIRANJA

Anketirali sva 52 učencev iz 6. razreda, 38 učencev iz 7. razreda in 57 učencev iz 8. razreda. Te razrede sva si izbrali, saj se nama zdi, da bi se pomen prijateljstva med njimi lahko razlikoval zaradi starostnih razlik. Prav tako sva želeli izvedeti, kaj o svojih prijateljstvih menijo najini sošolci ter učenci, ki so eno leto mlajši oziroma starejši od naju.

METODA OBDELAVE PODATKOV

Izpolnjene anketne vprašalnike sva pregledali in podatke vnesli v računalniški program Excel. Rezultate sva prikazali s pomočjo grafikonov in naredili analizo zbranih podatkov v računalniškem programu Word.

3 Teoretični del

Prijateljstvo

Prijateljstvo je pomemben del našega življenja tako v obdobju otroštva, mladostništva kot v odraslosti. Slovar slovenskega knjižnega jezika prijatelja definira kot osebo, s katero smo v iskrenem in zaupnem odnosu, smo do njega prijazni in naklonjeni, imamo z njim podoben način razmišljanja in čustvovanja (<https://www.fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=prijatelj>.

Pridobljeno: 2. 2. 2024). Je dlje trajajoč odnos med najmanj dvema osebama, zanj je značilna pristnost, obojestranski odnos in medsebojno zaupanje (Marjanovič Umek 2020a).

Obdobje otroštva in mladostništva

V raziskavo sva vključili učence 6., 7. in 8. razreda, stare od približno od 10 do 14 let. To starostno skupino učencev uvrščamo v razvojno stopnjo srednjega in poznega otroštva ter začetek mladostništva. Za prijateljstva pri mlajših učencih, to je v zgodnjem otroštvu, so značilne predvsem skupne aktivnosti, deljenje igrac, bližina bivanja in prijateljstva med starši. V kasnejših obdobjih pa si otroci izbirajo prijatelje na podlagi zaupanja, iskrenosti in pravičnosti (Marjanovič Umek 2020a). Poglejmo si nekaj podrobnosti omenjenih razvojnih obdobj.

PRIJATELJSTVO V SREDNJEM IN POZNEM OTROŠTVU

Otroci v obdobju srednjega in poznega otroštva (od 6 do 12 let) veliko časa preživijo s svojimi vrstniki, ki prevzemajo vse bolj pomembno vlogo v njihovem socialnem življenju. Veliko časa preživijo v šoli, zato v medsebojne interakcije največkrat vstopajo v šoli, na poti v šolo in iz nje, pa tudi preko telefonskih pogovorov, ob gledanju televizije, poslušanju glasbe, ob računalniku in različnih športih.

Starejši učenci tudi dobro poznajo svoje prijatelje, o njih imajo veliko zaupnih informacij. V odnosu s svojimi prijatelji pogosto kažejo močna čustva in veliko čustvenega razumevanja. Kadar pridejo v konflikt, pa jih želijo razrešiti, doseči dogovor in ohraniti prijateljstvo. Pri otrocih, ki niso prijatelji, pa se lahko zgodi, da se za ohranitev odnosa ne bodo trudili.

Otroci si v tem obdobju želijo občutek pripadnosti vrstnikom. Za vrstniško skupino je značilno stalno druženje, namenjanje pozornosti članom skupine in medsebojno zaupanje. Vrstniki

močno vplivajo na posameznikovo izbiro oblačil, mode, glasbe, računalniških iger, prijateljev, knjig za branje. Še vedno pa imajo velik vpliv starši na naslednja področja: izbira šole, interesnih dejavnosti v šoli, način porabe denarja in skrb za zdravje.

Med otroki v zgodnjem in poznem otroštvu pa se pojavlja tudi negativno vedenje: besedno nasilje, kot so npr. grožnje, žaljivke, ponižujoči izrazi; opravljanje, svoja nasilna vedenja pa usmerjajo na druge otroke oziroma njegove konkretne dejavnosti in ne več toliko na predmete ali prostore kot v prejšnjih obdobjih (povzeto po Marjanovič Umek 2020a).

PRIJATELJSTVO V MLADOSTNIŠTVU

V obdobju mladostništva (od 12 do 18 let) se pri mladih pojavljajo vprašanja, povezana z razvojem identitete in osamosvajanjem od družine. V povezavi s tem mladostniki vzpostavljajo povezanost z vrstniki, tkejo nova poznanstva, se družijo in zabavajo. Mladostniki vzpostavljajo vzajemna in trajna prijateljstva, ki temeljijo na medsebojnem spoštovanju.

Prijateljstva v mladostništvu, v primerjavi s prejšnjimi razvojnimi obdobji, temeljijo na večji medsebojni odprtosti, odkritosti in zaupanju. Mladostniki se bolj zavedajo sebe, pripravljeni so spreminjati svoje vedenje, ki njim samim in drugim ne ustreza. Pri tem so jim v veliko pomoč ravno prijatelji. Skupaj z njimi spreminjajo svoja zanimanja, razvijajo medosebne spretnosti, se učijo učinkovito izražati svoje misli in čustva.

To pa je povezano s potrebo mladostnikov po pripadnosti vrstnikom, ki je še posebno močna v času zgodnjega mladostništva. Kadar občutijo potrebo po pripadnosti, se pogosto nezavedno prilagajajo skupini. Prilagajajo se na področju prepričanj in stališč, mišljenja, čustvovanja in vedenja. Potreba po pripadnosti in ugajanju se začne v času poznega otroštva, najbolj izrazita je v obdobju zgodnjega mladostništva in vztraja vse do srednjega mladostništva (Marjanovič Umek 2020b).

Pomen dobrih odnosov med vrstniki v šoli

Vidimo, da imajo prijatelji in vrstniki v šolskem obdobju vse pomembnejšo vlogo v posameznikovem socialnem življenju, saj veliko časa preživijo skupaj. Dobri medsebojni odnosi med vrstniki v razredu so pomembni za učenčev socialni razvoj, saj so odnosi med vrstniki

odvisni ravno od socialnih spretnosti učencev. Hkrati se mnogih socialnih spretnosti, kot so prevzemanje vlog ali nadzorovanje agresivnosti, naučijo ravno preko medsebojne interakcije.

Odnos z vrstniki in prijatelji vpliva tudi na učenčev občutek pripadnosti, dobro počutje v razredu ter posledično tudi na njegovo motivacijo za šolsko delo. Občutek pripadnosti posameznega učenca bo pripomogel k oblikovanju njegove socialne identitete, razvijala se bo njegova samopodoba in občutek lastne vrednosti (povzeto po: Kolar 2023).

Prosti čas in mladi

Tako kot za odrasle je prosti čas pomemben tudi za mlade. Otrok z vstopom v šolo vstopi tudi v svet dela in obveznosti. Šolanje vsako leto od učencev terja več nalog, šolskih zadolžitev, kar zahteva še več njihove energije in časa, zato postaja za mlade vsako leto bolj pomemben tudi prosti čas, v katerem se sprostijo, si naberejo novih moči ter vzdržujejo socialne stike (Ule 2000).

Skupni imenovalec različnim definicijam prostega časa je zagotovo svobodna izbira. To pomeni, da ne gre za čas, ko opravljamo nujna opravila in obveznosti, ampak za čas, ki si ga organiziramo glede na lastne potrebe in želje (Huzjan 2010).

Prosti čas ima za vsakega posameznika edinstven pomen, med seboj se prepletajo trije pomembni vidiki: počitek, zabava in razvoj osebnosti. Prva in zelo pomembna naloga prostega časa je počitek, ko se posameznik sprosti in obnovi svoje moči. Drugi pomemben vidik prostega časa je zabava, kar nam prinese osvoboditev od dela, pobeg iz realnosti, izboljša naše razpoloženje in prežene dolgčas. Kot tretjo pa izpostavljam tudi razvoj osebnosti, kar pomeni posameznikovo razvijanje na različnih področjih – intelektualno, čustveno, socialno, kreativno ... (Umek 2011).

4 Osrednji del raziskovalne naloge

Opis poteka raziskovalnega dela

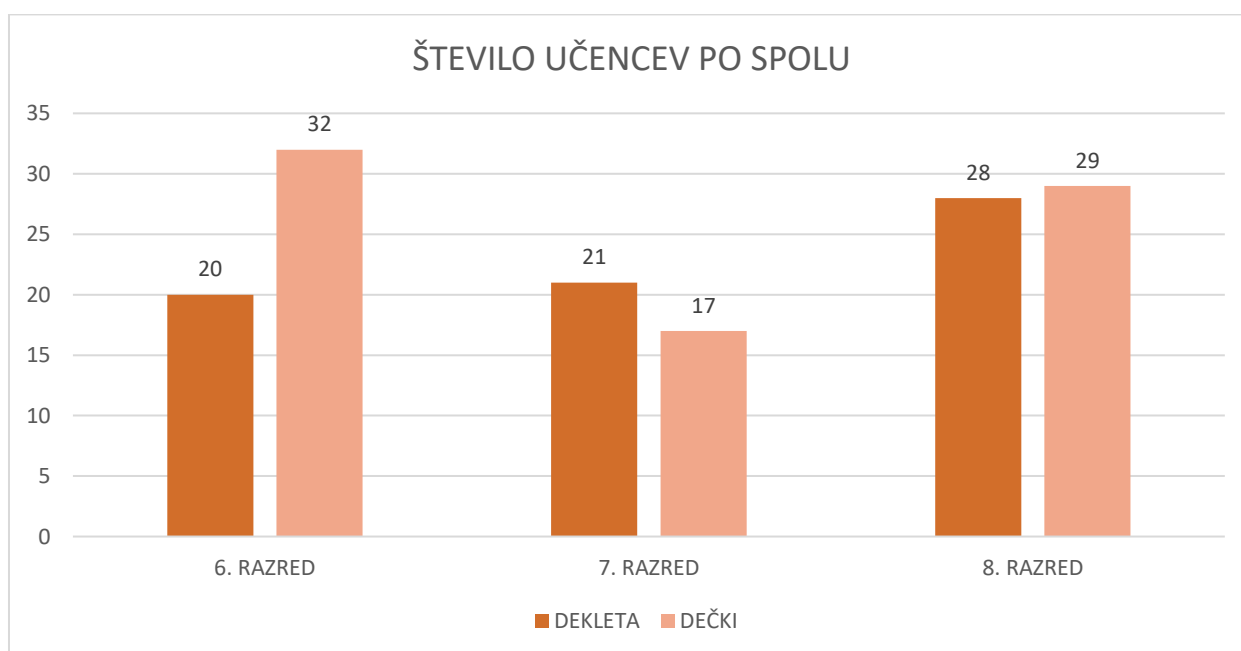
Anketne vprašalnike sva razdelili trem oddelkom 6. razreda, dvema oddelkoma 7. razreda in trem oddelkom 8. razreda, v času razredne ure. Za reševanje so potrebovali 10 do 15 minut. Rešene anketne vprašalnike sva pregledali in v računalniški program Excel vnesli podatke, jih prikazali s pomočjo grafov in naredili analizo v računalniškem programu Word.

Anketa

Anketa je zajemala osem vprašanj polodprtega tipa in eno vprašanje odprtega tipa. Vprašalnik je bil anonimen.

VZOREC

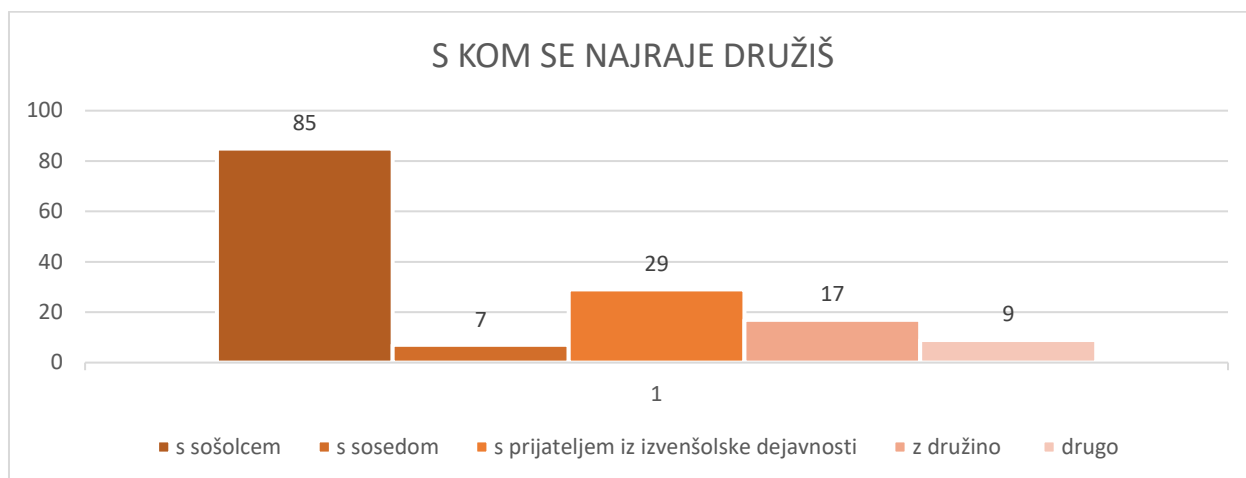
V anketo je bilo vključenih 52 učencev iz 6. razreda (20 deklet in 32 dečkov), 38 učencev iz 7. razreda (21 deklet in 17 dečkov) ter iz 8. razreda 57 učencev (28 deklic in 29 dečkov). Skupaj torej 147 učencev, od tega 70 deklet in 77 dečkov.

Grafikon 1: Število učencev po spolu

Predstavitev rezultatov

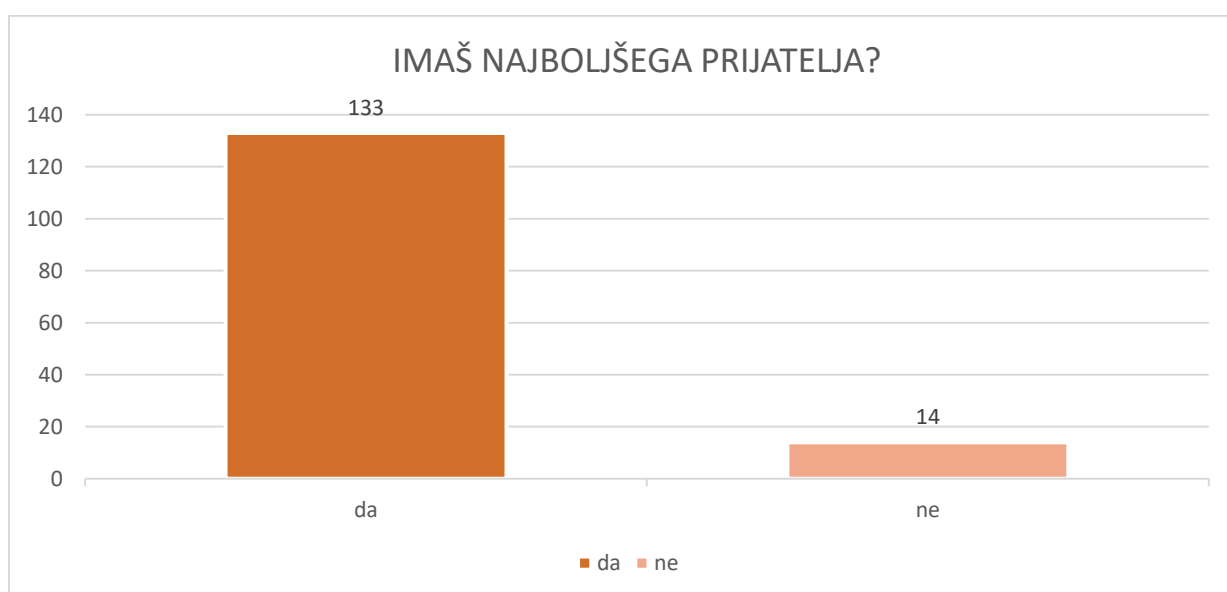
S KOM SE NAJRAJE DRUŽIŠ?

Grafikon 2: S kom se najraje družiš?

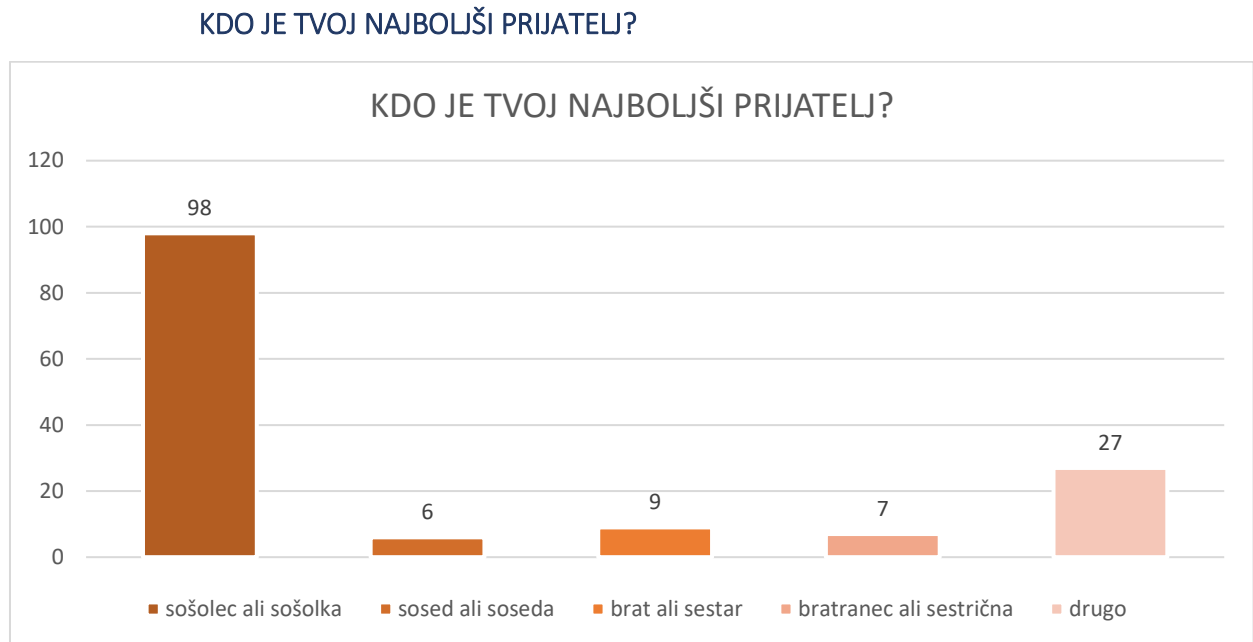
Pri prvem vprašanju naju je zanimalo, s kom se učenci najraje družijo. Najpogostejši odgovor je bil s sošolcem ali sošolko, saj je nanj odgovorilo 85 učencev. 29 učencev se najraje družijo s prijateljem iz izvenšolske dejavnosti, 17 z družino in 7 učencev s sosedom ali sosedo. 9 učencev je podalo svoj odgovor: 2 imata najboljšega prijatelja iz druge države, 2 sta napisala, da se družita z vsemi naštetimi, 2 s sošolcem iz paralelke, 1 z učitelji, 1 z mačkami, 1 odgovor pa je bil neveljaven: z mojim najboljšim prijateljem.

IMAŠ NAJBOLJŠEGA PRIJATELJA?

Grafikon 3: Imaš najboljšega prijatelja?

Na vprašanje, ali imaš najboljšega prijatelja, je večina učencev odgovorila z da. Kar 133 učencev je torej to potrdilo, le 14 jih je odgovorilo, da najboljšega prijatelja nimajo.

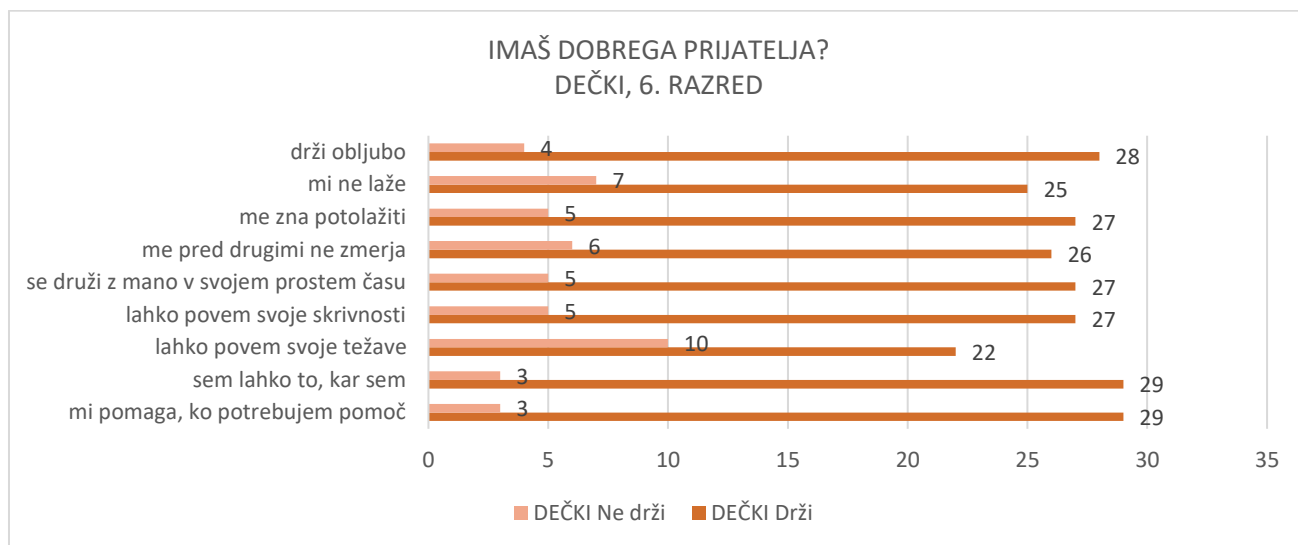

Grafikon 4: Kdo je tvoj najboljši prijatelj?

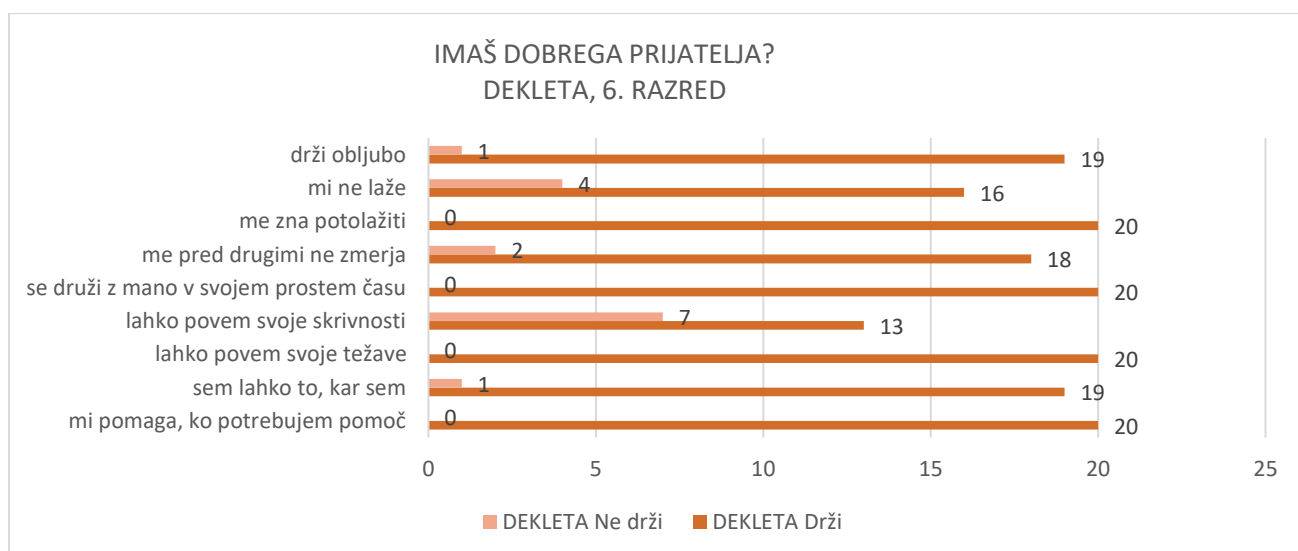
Učenci, ki so pritrdilno odgovorili na prejšnje vprašanje, so lahko odgovorili tudi na vprašanje »Kdo je tvoj najboljši prijatelj?«. Iz grafa je razvidno, da je večini učencev najboljši prijatelj sošolec ali sošolka, saj je tako odgovorilo kar 98 učencev, 9 učencem je najboljši prijatelj brat ali sestra, 7 učencev je odgovorilo, da je njihov najboljši prijatelj bratranec ali sestrična, 6 pa sosod ali soseda. 27 učencev je napisalo svoj odgovor. 12 jih je napisalo, da je njihov najboljši prijatelj nekdo iz izvenšolske dejavnosti, 8, da je to njihova sošolka ali sošolec iz paralelke, 2 sta napisala, da je njihov najboljši prijatelj nekdo iz druge države, eden je odgovoril, da je to učitelj, eden je napisal, da je to družina, trije odgovori so bili neveljavni: »nimam najboljšega prijatelja«, »ne vem«, »moj najboljši prijatelj«.

IMAŠ DOBREGA PRIJATELJA?

DEČKI IN DEKLETA, 6. RAZRED

Grafikon 5: Imaš dobrega prijatelja? Dečki, 6. razred

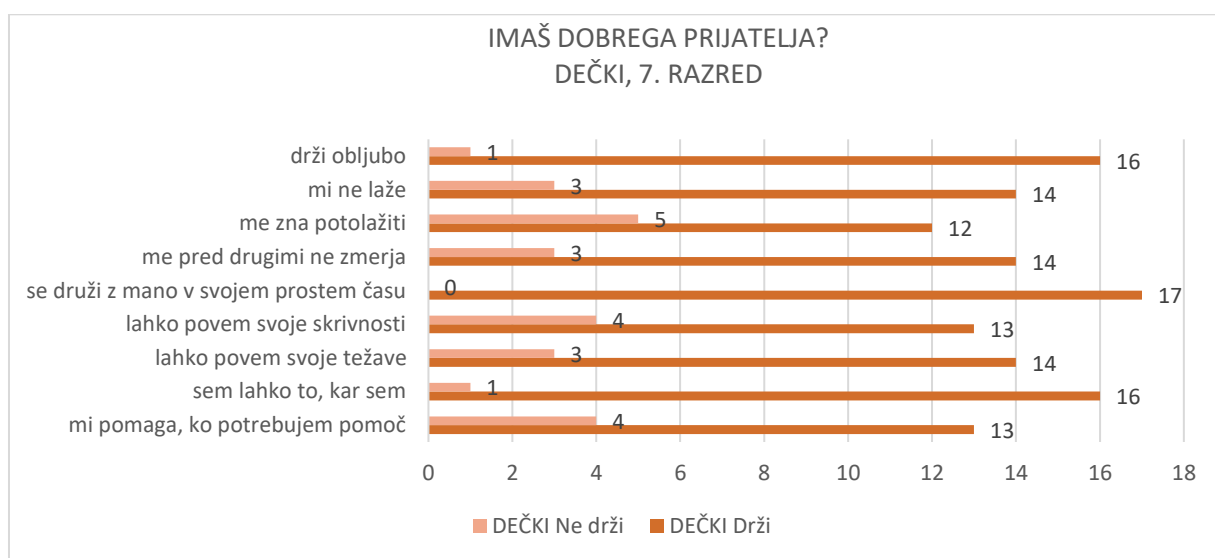
Grafikon 6: Imaš dobrega prijatelja? Dekleta, 6. razred

Pri tem vprašanju nas je zanimalo, kakšnega prijatelja imajo učenci. Ugotovili sva, da se glede vseh trditev strinja večina šestošolcev, le nekateri se z določenimi trditvami ne strinjajo.

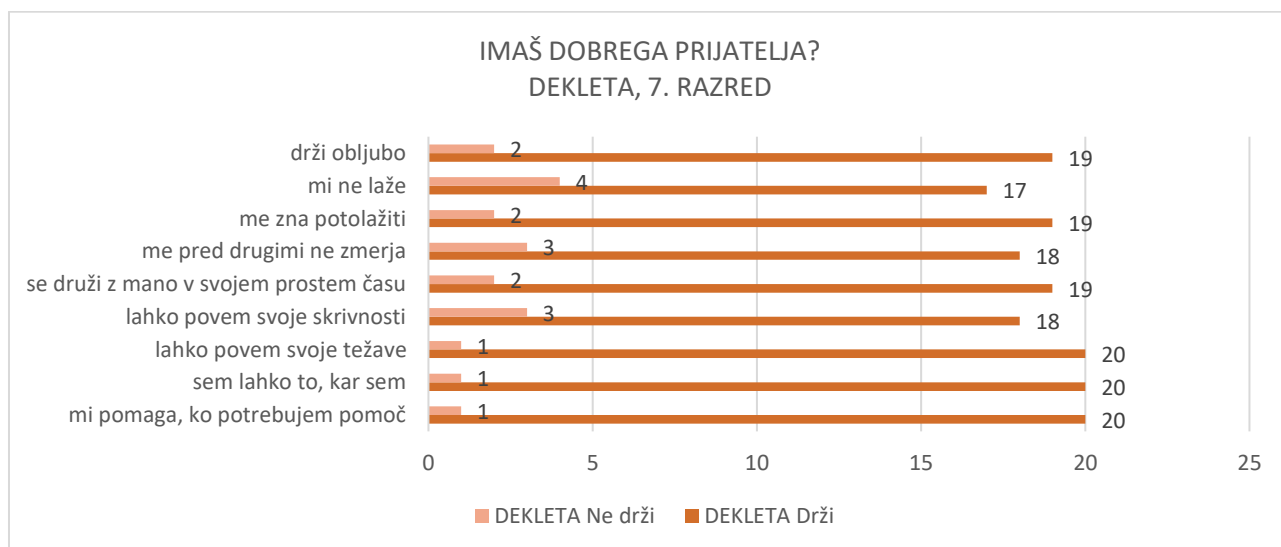
Iz grafikonov 5 in 6 je razvidno, kakšne odgovore so podali dečki in deklice 6. razreda. Ugotovili sva, da se je s prvo trditvijo, **prijatelj drži obljubo**, strinjalo 28 dečkov in 19 deklic. S to trditvijo se niso strinjali 4 dečki in 1 deklica. Z drugo trditvijo, **prijatelj mi ne laže**, se je strinjalo 25 dečkov in 16 deklic, strinjalo pa se ni 7 dečkov in 4 deklice. S tretjo trditvijo, **prijatelj me zna potolažiti**, se je strinjalo 27 dečkov in 20 deklic, s to trditvijo se ni strinjalo le 7 dečkov. S četrto trditvijo, **prijatelj me pred drugimi ne zmerja**, se je strinjalo 26 dečkov in 18 deklic, vendar se

ni strinjalo 6 dečkov in 2 deklici. S peto trditvijo, **prijatelj se z mano druži v prostem času**, se je strinjalo 27 dečkov in 20 deklic, s to trditvijo se ni strinjalo 5 dečkov. S trditvijo **prijatelju lahko povem skrivnosti** se je strinjalo 27 dečkov in 13 deklic, ni se strinjalo 5 dečkov in 7 deklic. S sedmo trditvijo, **prijatelju lahko povem svoje težave**, se je strinjalo 22 dečkov in 20 deklic, s tem se ni strinjalo 10 dečkov. Z osmo trditvijo, **s prijateljem sem lahko to, kar sem**, se je strinjalo 29 dečkov in 19 deklic, s to trditvijo se niso strinjali 3 dečki in 1 deklica. Z zadnjo trditvijo, **prijatelj mi pomaga, ko potrebujem pomoč**, se je strinjalo 29 dečkov in 20 deklic. Z omenjeno trditvijo pa se niso strinjali 3 dečki.

DEČKI IN DEKLETA, 7. RAZRED

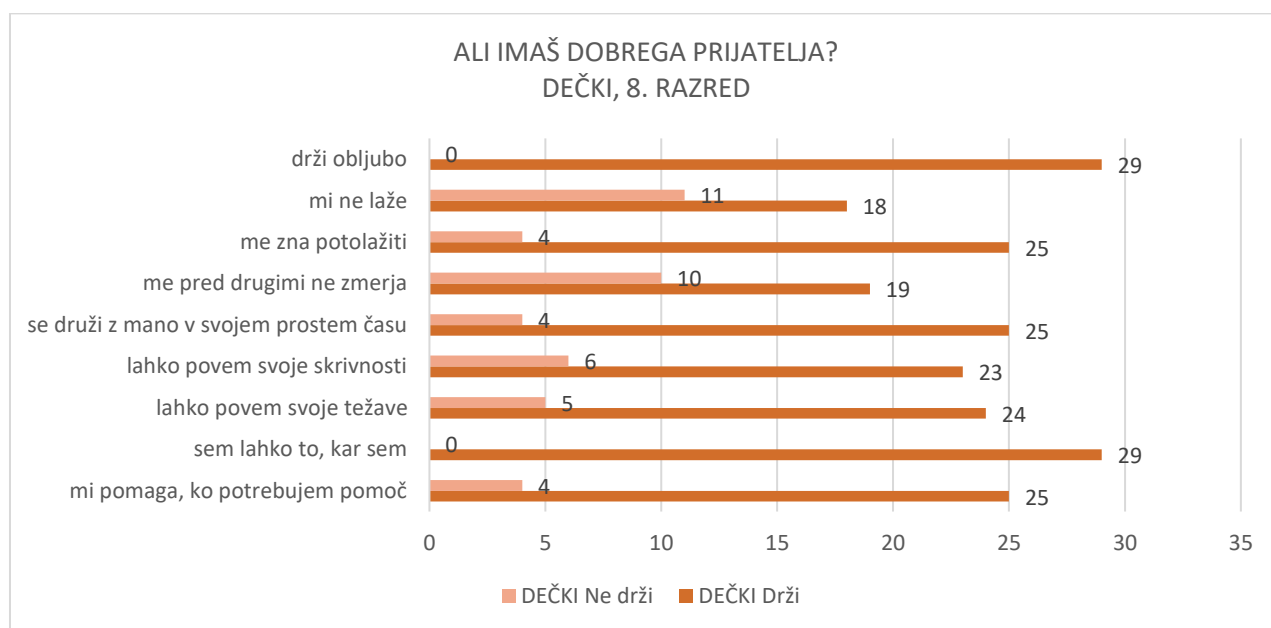
Grafikon 7: Imaš dobrega prijatelja? Dečki, 7. razred

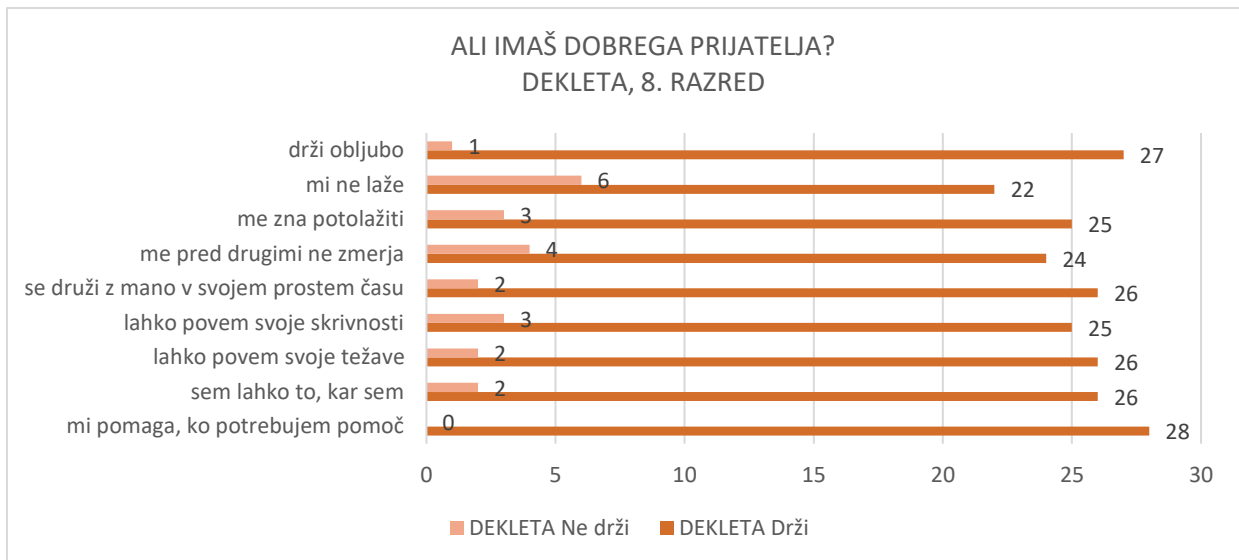
Grafikon 8: Imaš dobrega prijatelja? Dekleta, 7. razred

S prvo trditvijo, **prijatelj drži obljubo**, se je strinjalo 16 dečkov in 19 deklic, niso pa strinjali 1 deček in 2 deklici. S trditvijo **prijatelj mi ne laže** se je strinjalo 14 dečkov in 17 deklic, niso se strinjali 3 dečki in 4 deklice. S tretjo trditvijo, **prijatelj me zna potolažiti**, se je strinjalo 12 dečkov in 19 deklic, s to trditvijo se ni strinjalo 5 dečkov in 2 deklici. Z naslednjo trditvijo **prijatelj me pred drugimi ne zmerja**, se je strinjalo 14 dečkov in 18 deklic, s to trditvijo se niso strinjali 3 dečki in 3 deklice. Z naslednjo trditvijo, **prijatelj se z mano druží v prostem času**, se je strinjalo 17 dečkov in 19 deklic, nista pa se strinjali le 2 deklici. S trditvijo **prijatelju lahko zaupam svoje skrivnosti** se je strinjalo 13 dečkov in 18 deklic, 4 dečki in 3 deklice pa svojim prijateljem ne zaupajo skrivnosti. S trditvijo **prijatelju lahko povem svoje težave** se je strinjalo 14 dečkov in 20 deklic, niso pa se strinjali 3 dečki in 1 deklica. S trditvijo **s prijateljem sem to, kar sem** se je strinjalo 16 dečkov in 20 deklic, trditev pa ne velja za 1 dečka in 1 deklico. Z zadnjo trditvijo, **prijatelj mi pomaga, ko potrebujem pomoč**, se je strinjalo 13 dečkov in 20 deklic, niso pa se strinjali 4 dečki in 1 deklica.

DEČKI IN DEKLETA, 8. RAZRED

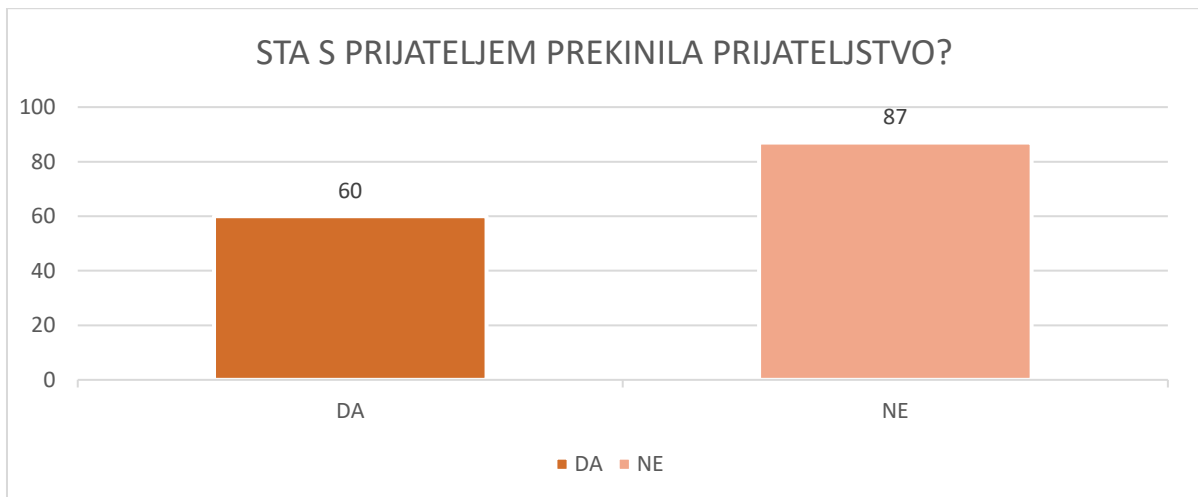
Grafikon 9: Imaš dobrega prijatelja? Dečki, 8. razred

Grafikon 10: Imaš dobrega prijatelja? Dekleta, 8. razred

S prvo trditvijo, **prijatelj drži obljubo**, se je strinjalo 29 dečkov in 27 deklic, ni pa se ni strinjala 1 deklica, medtem ko med dečki ni bilo nestrinjanja. Z drugo trditvijo, **prijatelj mi ne laže**, se je strinjalo 18 dečkov in 22 deklic, nestrinjanje pa je izrazilo 11 dečkov in 6 deklic. S tretjo trditvijo, **prijatelj me zna potolažiti**, se je strinjalo 25 dečkov in 25 deklic, niso pa se strinjale 3 deklice in 4 dečki. Z naslednjo trditvijo, **prijatelj me pred drugimi ne zmerja**, se strinja 19 dečkov in 24 deklic, medtem ko se kar 10 dečkov in 4 deklice s to trditvijo ni strinjalo. S peto trditvijo, to je **prijatelj se družijo z mano v svojem prostem času**, se je strinjalo 25 dečkov in 26 deklic, trditvi pa so nasprotovali 4 dečki in 2 deklici. S trditvijo **prijatelju lahko povem svoje skrivnosti**, se je strinjalo 23 učencev in 25 učenk, s trditvijo pa se ni strinjalo 6 učencev in 3 učenke. 24 anketirancev in 26 anketirank lahko **svoje težave zaupa svojemu prijatelju**, medtem ko 5 učencev in 2 učenki prijatelju težav ne more zaupati. 29 osmošolcev in 26 osmošolk **je lahko s svojim prijateljem to, kar je**, medtem ko 2 osmošolki menita, da s svojim prijateljem ne more biti to, kar je. Z zadnjo trditvijo, **prijatelj mi pomaga, ko potrebujem pomoč**, pa se strinja 25 učencev in 28 učenk, medtem, ko se 4 učenci s to trditvijo ne strinjajo.

STA S PRIJATELJEM PREKINILA PRIJATELJSTVO?

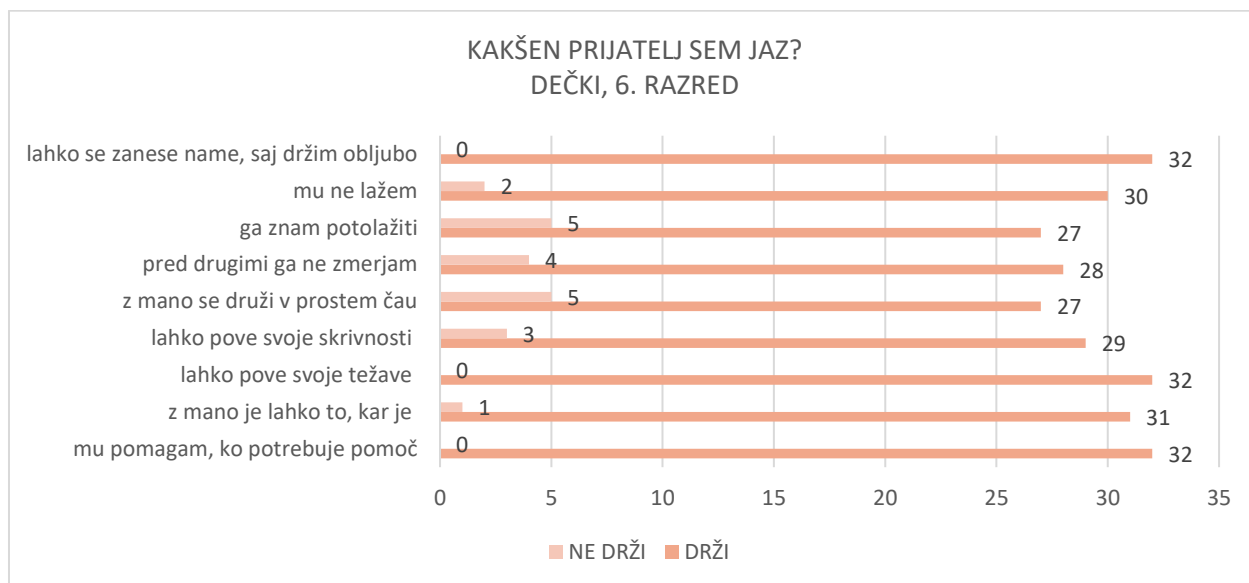

Grafikon 11: Sta s prijateljem prekinila prijateljstvo?

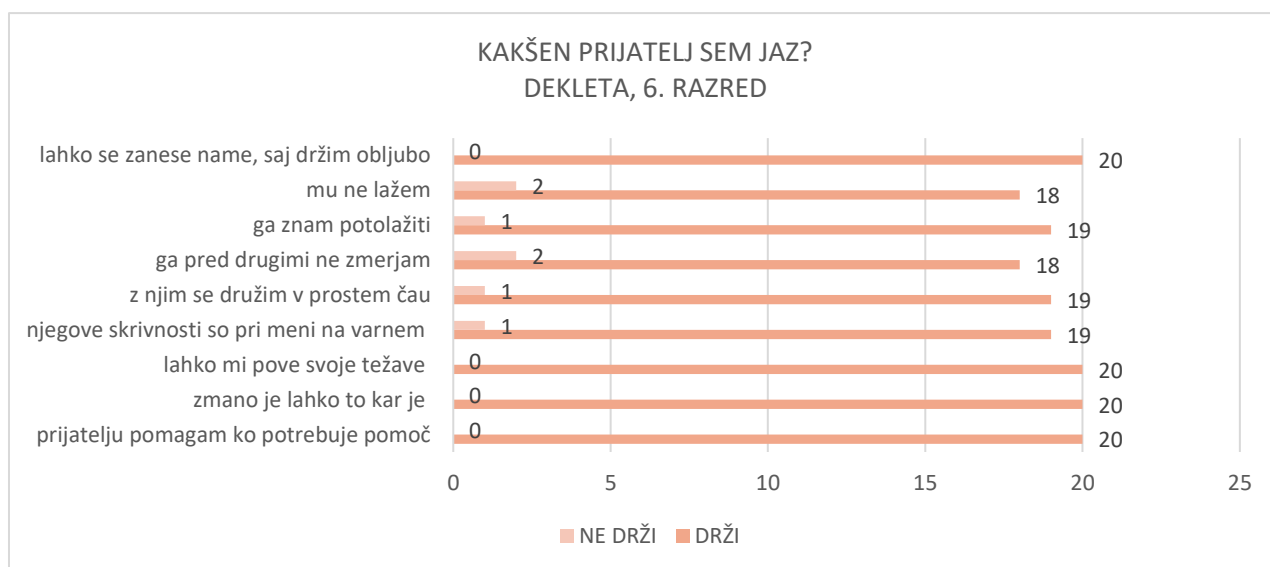
87 anketirancev je odgovorilo, da imajo trdna prijateljstva in ga še niso prekinili. Od tega je odgovor »ne« obkrožilo 32 šestošolcev, 26 sedmošolcev in 29 osmošolcev. Odgovor »da« je obkrožilo 60 učencev: 20 šestošolcev, 12 sedmošolcev in kar 28 osmošolcev. Za prekinitvev prijateljstva kot najpogostejši vzrok navajajo spor (29). Ostali so prekinili prijateljstvo iz drugih razlogov, ki so jih napisali sami: 7 jih je napisalo, da so se preselili in posledično zamenjali šolo, 7 jih ne ve razloga za prekinitvev prijateljstva, 6 jih je preprosto našlo drugega, 12 pa jih na to vprašanje ni želelo odgovoriti.

KAKŠEN PRIJATELJ SEM JAZ?

DEČKI IN DEKLETA, 6. RAZRED

Grafikon 12: Kakšen prijatelj sem jaz? Dečki, 6. razred

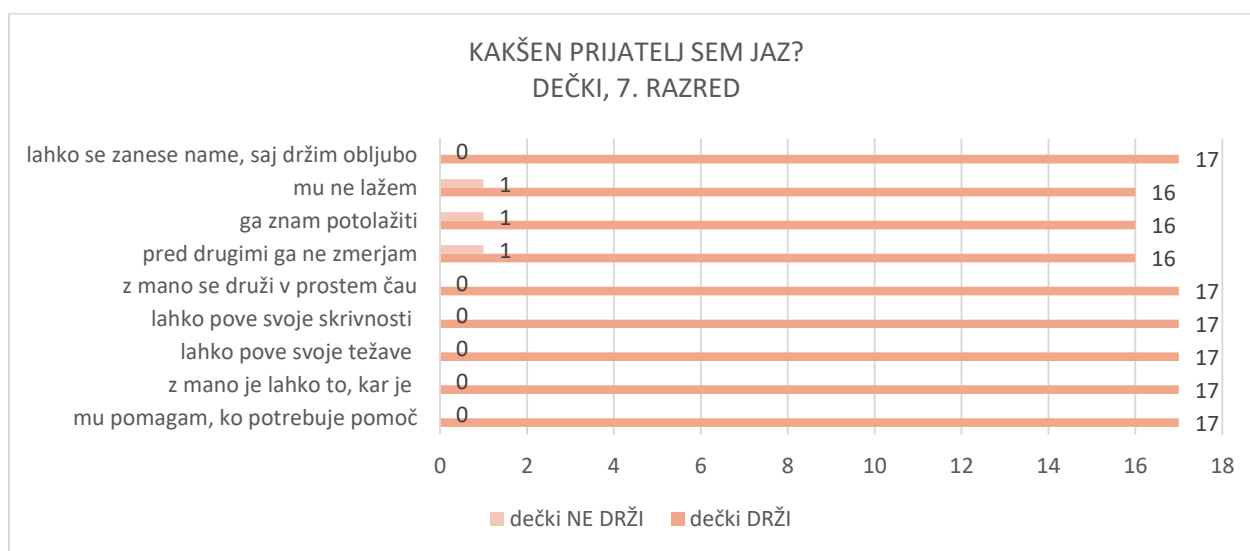

Grafikon 13: Kakšen prijatelj sem jaz? Dekleta, 6. razred

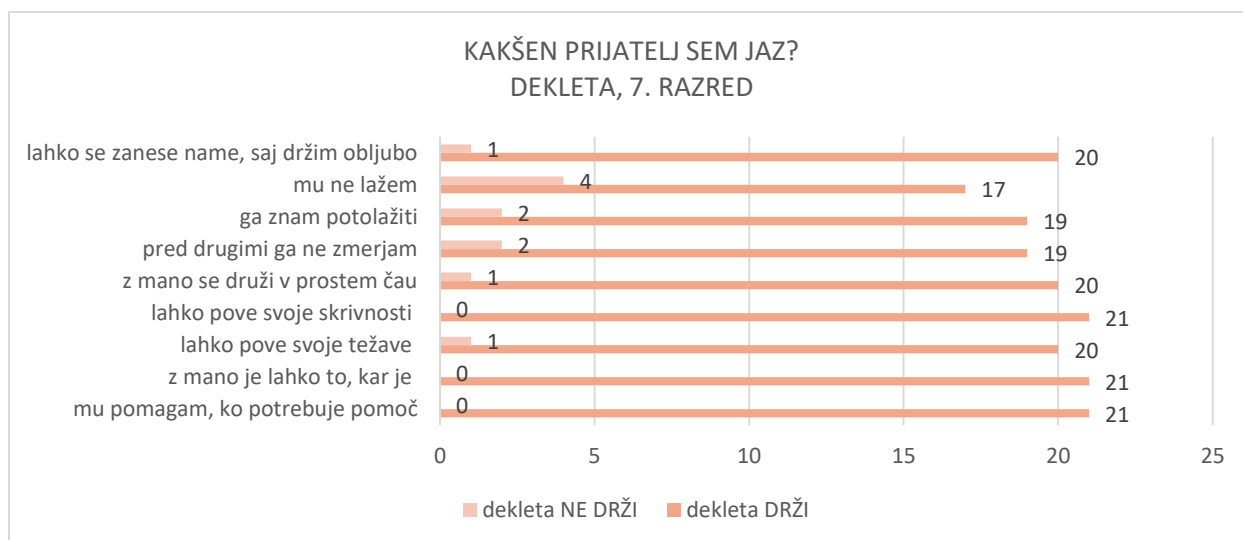
S prvo trditvijo, **prijatelj se lahko zanese name**, so se strinjali vsi učenci, in sicer 32 dečkov in 20 deklic. Z drugo trditvijo, **prijatelju ne lažem**, se je strinjalo 30 dečkov in 18 deklic, nista se strinjala 2 dečka in 2 deklici. S tretjo trditvijo, **prijatelja znam potolažiti**, se je strinjalo 27 dečkov in 19 deklic, s tem pa se ni strinjalo pet dečkov in 1 deklica. S četrto trditvijo, **prijatelja pred drugimi ne zmerjam**, se je strinjalo 28 dečkov in 18 deklic, niso se strinjali 4 dečki in 2 deklici. S peto trditvijo, **prijatelj se družim z mano v prostem času**, se je strinjalo 27 dečkov in 19 deklic, niso se strinjali 3 dečki in 1 deklica. S šesto trditvijo, **prijateljeve skrivnosti so pri**

meni na varnem, se je strinjalo 29 dečkov in 19 deklic, s to strditvijo pa se niso strinjali 3 dečki in 1 deklica. S sedmo trditvijo, **prijatelj mi lahko pove svoje težave**, so se strinjali vsi učenci, to je 32 dečkov in 20 deklic. Z osmo trditvijo, **prijatelj je z mano lahko to, kar je**, se je strinjalo 31 dečkov in 20 deklic, ni se strinjal le 1 deček. Z zadnjo trditvijo, **prijatelju pomagam ko potrebuje pomoč**, so se strinjali vsi učenci, in sicer 32 dečkov in 20 deklic.

DEČKI IN DEKLETA, 7. RAZRED

Grafikon 14: Kakšen prijatelj sem jaz? Dečki, 7. razred

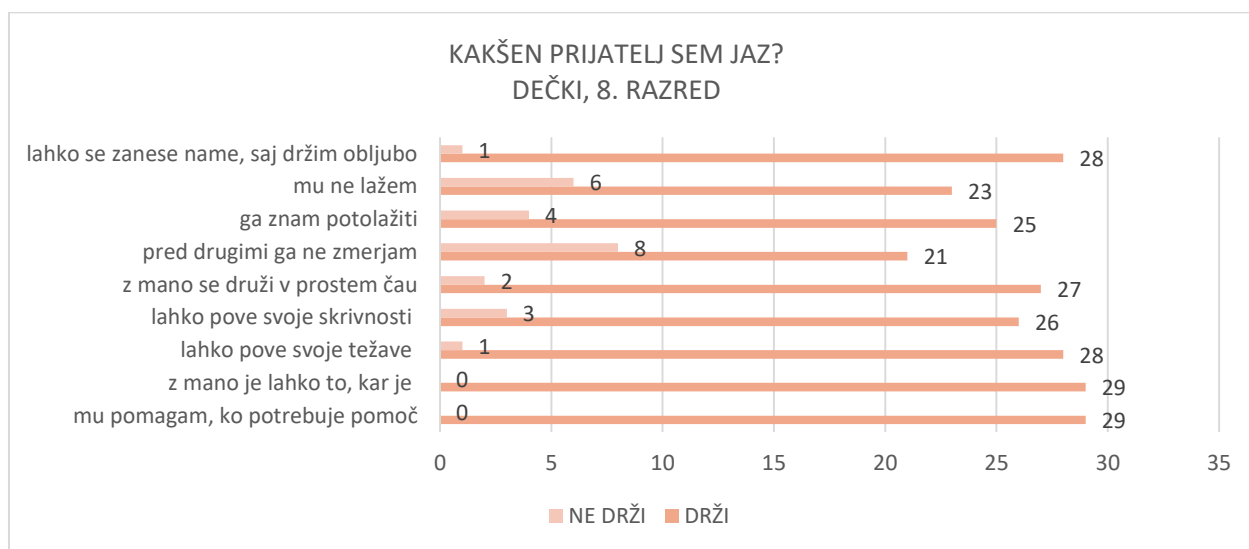

Grafikon 15: Kakšen prijatelj sem jaz? Dekleta, 7. razred

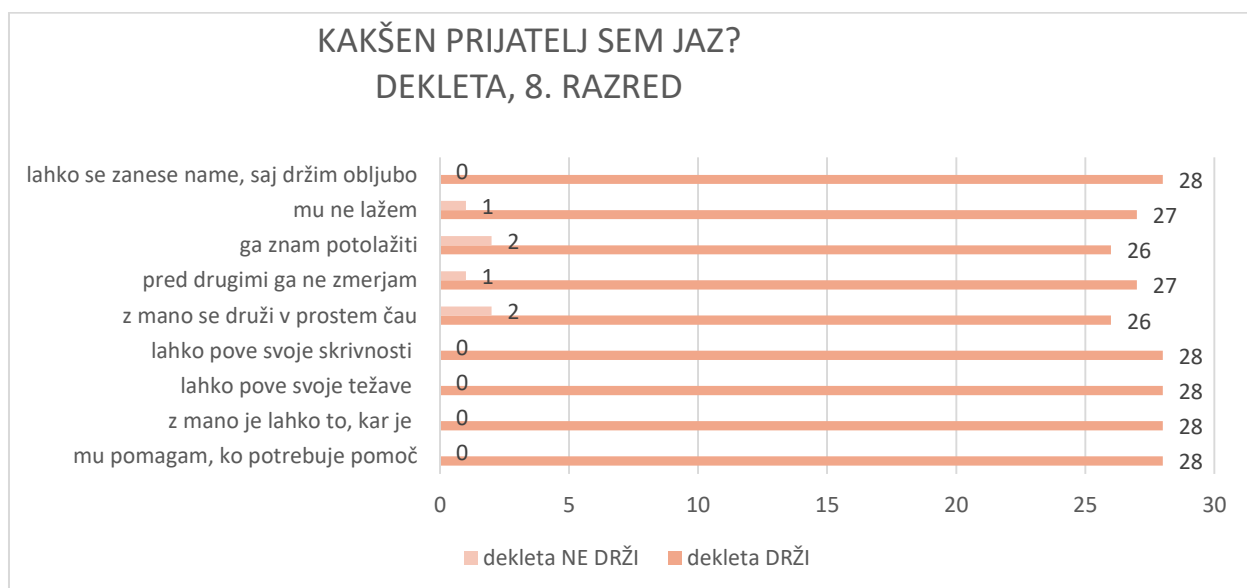
S prvo trditvijo, **držim obljubo**, se je strinjalo 17 dečkov in 20 deklic, vendar se s to trditvijo ni strinjala 1 deklica. Z drugo trditvijo, **prijatelju ne lažem**, se je strinjalo 16 dečkov in 17 deklic, s to trditvijo pa se niso strinjali 1 deček in 4 deklice. S tretjo trditvijo, **prijatelja znam potolažiti**,

se je strinjalo 16 dečkov in 19 deklic, ni se strinjal 1 deček in 2 deklici. S četrto trditvijo, **prijatelja ne zmerjam**, se je strinjalo 16 dečkov in 19 deklic, s to trditvijo pa se ni strinjal 1 deček in 2 deklici. S peto trditvijo, **s prijateljem se družim v prostem času**, se je strinjalo 17 dečkov in 20 deklic, s to trditvijo pa se ni strinjala 1 deklica. S šesto trditvijo, **prijatelj mi lahko pove svoje skrivnosti**, so se strinjali vsi učenci, torej 17 dečkov in 21 deklic. Z naslednjo trditvijo, **prijatelj mi lahko pove svoje težave**, se je strinjalo 17 dečkov in 20 deklic, s to trditvijo pa se ni strinjala 1 deklica. Z osmo trditvijo, **prijatelj je lahko z mano to, kar je**, in deveto trditvijo, **prijatelju pomagam**, so se strinjali vsi, to je 17 dečkov in 21 deklic.

DEČKI IN DEKLETA, 8. RAZRED

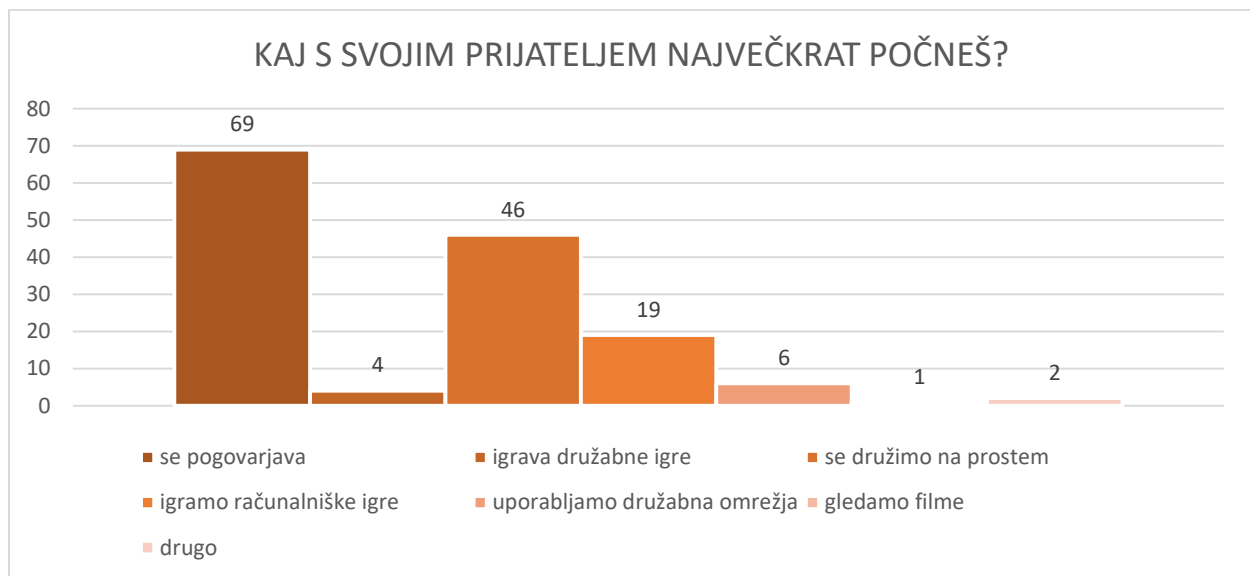
Grafikon 16: Kakšen prijatelj sem jaz? Dečki, 8. razred

Grafikon 17: Kakšen prijatelj sem jaz? Dekleta, 8. razred

S prvo trditvijo, **prijatelj se lahko zanese name**, se je strinjalo 28 dečkov in 28 deklic, ni se strinjal le 1 deček. Z drugo trditvijo, **prijatelju ne lažem**, se je strinjalo 23 dečkov in 27 deklic, ni pa se strinjalo 6 dečkov in 1 deklica. 25 dečkov in 26 deklic meni, da **svojega prijatelja zna potolažiti**, medtem ko se s trditvijo niso strinjali 4 dečki in 2 deklici. S četrto trditvijo, **prijatelja pred drugim ne zmerjam**, se je strinjalo 21 dečkov in 27 deklic, ni pa se strinjalo 8 dečkov in 1 deklica. Z naslednjo trditvijo, **s prijateljem se družim v prostem času**, se je strinjalo 27 dečkov in 26 deklic, niso se strinjali 3 dečki in 2 deklici. S šesto trditvijo, **prijateljeve skrivnosti so pri meni na varnem**, se je strinjalo 26 dečkov in 28 deklic, niso se strinjali le 3 dečki. S sedmo trditvijo, **prijatelj mi lahko pove svoje težave**, se je strinjalo 28 dečkov in 28 deklic, ni se strinjal 1 deček. Z zadnjima dvema trditvama, **prijatelj je lahko z mano to, kar je**, in **prijatelju pomaga, ko potrebuje pomoč**, so se strinjali vsi učenci, in sicer 29 dečkov in 28 deklic.

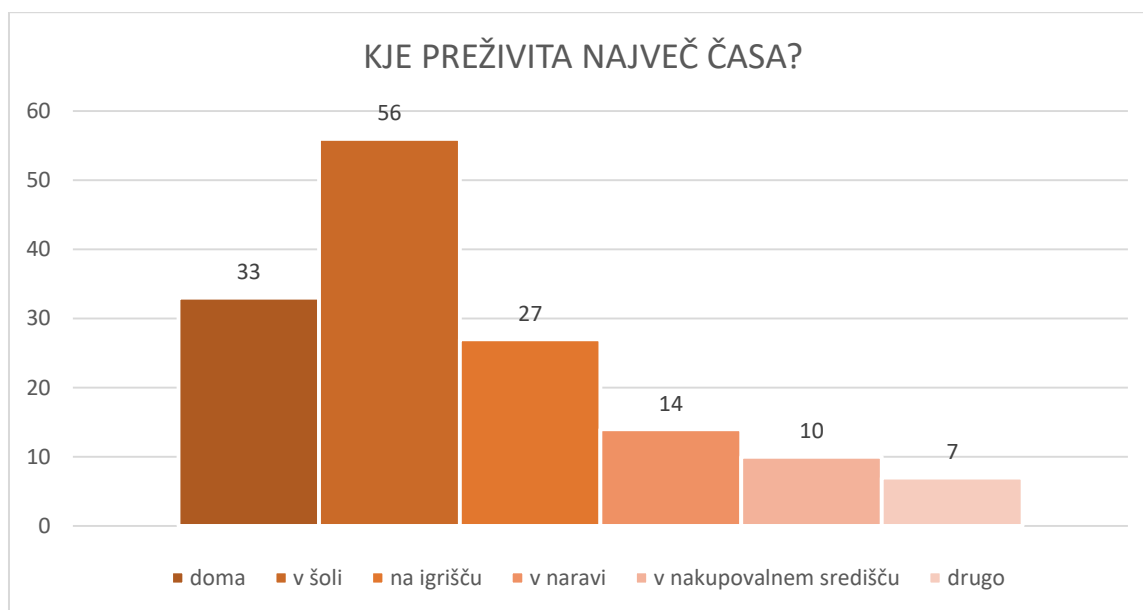
KAJ S SVOJIM PRIJATELJEM NAJVEČKRAT POČNEŠ?

Grafikon 18: Kaj s svojim prijateljem največkrat počneš?

Na vprašanje *Kaj s svojim prijateljem največkrat počneš?* so učenci odgovorili naslednje. Največ učencev (69) se s svojim prijateljem največkrat pogovarja, 46 se jih družijo na prostem, 19 jih z najboljšim prijateljem igra računalniške igrice, 4 najraje igrajo družabne igre, 6 jih najraje uporablja družabna omrežja, 1 je odgovoril, da s prijateljem najraje gledata filme, 2 sta podala svoj odgovor, in sicer da oba najraje počneta vse naštet.

KJE PREŽIVITA NAJVEČ ČASA?

Grafikon 19: Kje preživita največ časa?

56 učencev preživi največ svojega časa s prijateljem v šoli, 33 se jih največkrat družijo doma, 27 učencev je najraje s svojim prijateljem na igrišču, 14 se jih najraje družijo v naravi, 10 učencev pa največ časa s svojimi prijatelji preživi v nakupovalnem središču. 7 učencev je podalo svoj odgovor, in sicer 3, da se najraje družijo na treningu, 2 preko vibra in 2 se najraje družita povsod, kjer je naštet.

5 Diskusija

V raziskavi sva si postavili naslednje hipoteze, ki sva jih potrdili ali ovrgli.

H1: Večini učencev OŠ Hudinje je eden izmed najboljših prijateljev sošolec ali sošolka.

Prvo hipotezo lahko v celoti potrdimo. Iz grafikonov 2 in 3 je razvidno, da je kar 85 učencev odgovorilo, da se najraje družijo s svojim sošolcem. Iz grafikonov 4 in 5 lahko razberemo, da je 133 učencev potrdilo, da imajo najboljšega prijatelja, grafikon 6 pa prikazuje, da je 98 učencev obkrožilo, da je njihov najboljši prijatelj sošolec ali sošolka. Prvo hipotezo sva postavili na podlagi zavedanja, da učenci velik del dneva preživimo skupaj s svojimi sošolci ali prijatelji iz šole, zato sva pričakovali, da bodo odgovori anketirancev najino hipotezo potrdili.

H2: Večina učencev OŠ Hudinja ima pravega prijatelja.

Iz grafikonov od 5 do 10 je razvidno, da so se učenci z večino trditev o prijateljstvu strinjali, zato hipotezo potrjujeva. To pomeni, da v večini primerov učenci svojega prijatelja vidijo kot dobrega prijatelja. Ne moremo pa zanemariti odgovorov, ki nakazujejo nasprotno, in sicer na področju zaupanja v prijatelja. V vseh treh razredih se je pokazalo, da se nekaj učencev ni strinjalo s trditvijo *prijatelj mi ne laže*. Teh je bilo v 6. razredu 21 % (11 učencev), 18 % (7 učencev) v 7. razredu in skoraj tretjina, to je 27 % (17 učencev), pa se s to trditvijo ni strinjala v 8. razredu. Prav tako je 23 % učencev (12) v 6. razredu izrazilo, da svojemu prijatelju ne more zaupati svojih skrivnosti. Osmošolci pa imajo težave na področju zmerjanja. 25 % osmošolcev (14 učencev) se namreč ne strinja, da jih prijatelj pred drugimi ne zmerja.

H3: Večina učencev OŠ Hudinja zna biti dober prijatelj.

Tudi to hipotezo lahko potrdimo, saj se je večina učencev z navedenimi trditvami strinjala, kar je razvidno iz grafikonov od 12 do 17. Deklice v 6. razredu, dečki v 7. razredu in deklice v 8. razredu so izkazale največ strinjanja s trditvami. Več nestrinjanja so pokazali odgovori učencev 6. razredov – 15 % (to je 5 učencev) se ni strinjalo z dvema trditvama: *prijatelja znam potolažiti* in *s prijateljem se družim v prostem času*. Pri sedmošolkah izstopa nestrinjanje s trditvijo, da *prijatelju ne laže* – tako je odgovorilo 19 % (to so 4 dekleta). Najbolj pa izstopajo odgovori osmošolcev glede zaupanja in zmerjanja. Kar 28 % (to je 8 dečkov) je odgovorilo, da prijatelja pred drugimi zmerja in 21 % (to je 6 dečkov), da prijatelju laže.

H4: Večina učencev OŠ Hudinja ima trdno prijateljstvo.

Hipotezo smo delno potrdili že z vprašanji o tem, kakšne prijatelje imajo učenci in kakšni prijatelji so sami. Prav tako nekaj več kot polovica anketiranih (59 %) prijateljstva še ni prekinila. Kljub temu pa ni zanemarljiv podatek, da je preostalih 41 % prijateljstvo že prekinilo, in sicer v večini zaradi spora. Zanimivo bi bilo izvedeti, kaj so bili razlogi za spore, na kakšen način bi jih lahko med seboj zgladili in ohranili prijateljstvo.

H5: Večina učencev OŠ Hudinja se največkrat družijo v šoli.

Ker sva predvidevali, da imajo učenci dobre odnose s svojimi sošolci, sva želeli izvedeti, ali je njihovo druženje omejeno predvsem na druženje v šoli ali skupen čas preživljajo tudi izven šole. Hipotezo, da se največkrat družijo v šoli, ne moreva potrditi. Največ, to je 56, učencev je

sicer odgovorilo, da s svojim prijateljem največ časa skupaj preživita ravno v šoli. Kljub temu pa je skupaj 88 učencev obkrožilo druge odgovore. 33 se jih največkrat družijo doma, kar lahko pomeni, da je tako zaradi bližine njihovih domov. 27 se jih družijo na igrišču in 14 v naravi, kar nas veseli, saj anketiranci s svojim prijateljem aktivno preživljajo skupen čas. Le 10 anketirancev se največkrat družijo v nakupovalnem središču in 9 drugje. Ugotovili sva torej, da se anketiranci s svojim prijateljem družijo v šoli, a v še več primerih tudi drugje.

H6: Učenci OŠ Hudinja s svojim prijateljem najraje uporabljajo družabna omrežja.

Hipotezo lahko na podlagi grafikona 18 (*kaj s svojim prijateljem največkrat počneš*) v celoti zavrneva. Učenci so v večini odgovorili, da se s prijateljem najraje pogovarja, drugi najpogostejši odgovor pa je bil, da se s prijateljem najraje družijo na prostem. Veseli naju, da se znajo učenci še družiti brez telefonov in računalnikov.

6 Zaključek

Čas osnovne šole je obdobje, v katerem se lahko med otroki spletejo najtesnejše vezi. Vrstniki skupaj v šoli preživimo velik del svojega življenja, skupaj odraščamo, se soočamo s težavami, ki jih rešujemo skupaj, se lahko zanesemo eden na drugega. Skozi devet let skupnega šolanja se razvijamo, zorimo, se učimo in gremo skozi različna razvojna obdobja. Starejši kot smo, bolj so nam pomembna prijateljstva. Skozi prijateljske odnose se naučimo marsikaj o sebi, reševanju konfliktov in pomenu pravega prijateljstva.

V najini raziskovalni nalogi sva želeli ugotoviti predvsem, ali učenci sklepajo iskrena prijateljstva. Ugotovili sva, da v večini ocenjujejo, da so njihovi prijatelji dobri prijatelji. Tu bistvenih razlik med posameznim razredom nisva opazili. Zaskrbljujoče pa so ugotovitve, da imajo nekateri učenci, tako dečki kot deklice, nezaupanje v svojega prijatelja, saj jim le-ta laže. Prav tako je nekaj šestošolcev izrazilo mnenje, da svojemu prijatelju ne morejo zaupati svojih skrivnosti.

Učenci v večini ocenjujejo, da so dobri prijatelji tudi sami. Tu se je pojavilo manj nestrinjanja s trditvami kot pri trditvah o tem, kakšni so njihovi prijatelji. Kljub temu sva ugotovili, da se pri nekaj osmošolcih (dečkih) kaže nasprotno. Nekaj jih namreč do svojega prijatelja ni iskrenih in mu lažejo. Skoraj tretjina osmošolcev svojega prijatelja zmerja in prav tako četrtnina osmošolcev (deklic in dečkov) odgovarja, da jih njihov prijatelj pred drugimi zmerja. Pojavlja

se nama vprašanje, ali je morda zmerjanje med osmošolci del njihovih šal, načina medsebojnega komuniciranja in ali se jim zdi to sprejemljivo.

Ker vemo, da dobri medsebojni odnosi v razredu lahko vplivajo na našo uspešnost in motivacijo za šolsko delo, se nama zdi pomembno, da bi si lahko sošolci med seboj bolj zaupali, bili bolj iskreni, med seboj spoštljivo komunicirali in bili strpni eden do drugega. Predlagava, da bi učenci skupaj z razredniki več časa porabili za aktivnosti, ki nas med seboj povezujejo, da bi skupaj iskali načine za boljše medsebojne odnose, da bi se več pogovarjali, da bi skupaj iskali rešitve za težave in medsebojne spore. Pomoč bi lahko poiskali pri razredniku, učiteljih, ki jim zaupamo, ali v šolski svetovalni službi. Kljub temu pa morava poudariti, da naju veseli, da so učenci v večini dobri prijatelji in imajo dobre prijatelje, da imajo trdna prijateljstva in se večinoma družijo ob pogovoru oziroma na prostem, nekateri odidejo na igrišče ali v naravo, zelo malo pa jih skupen čas preživi ob telefonu in računalniku ali v nakupovalnih središčih.

Zanimivo bi bilo raziskati, na kakšen način učitelji in šolska svetovalna služba že pomaga nam, učencem, za boljše medsebojne odnose od 1. do 9. razreda. Prav tako bi lahko raziskali razlike v dojemanju prijateljstva v 1., 2. in 3. triadi, saj predvidevava, da bi se pokazale večje razlike med mnjenji, kot le med učenci 3. triade.

7 Literatura in viri

Literatura

1. Huzjan, J.: Načini preživljanja prostega časa pri študentih (Diplomsko delo). Ekonomsko-poslovna fakulteta. Maribor. 2010.
2. Kolar, A.: Razumevanje značilnosti prijateljstva v osnovni šoli pri učencih z različnimi sociaometričnimi položaji (Magistrsko delo). Pedagoška fakulteta. Ljubljana. 2023.
3. Marjanovič Umek, L. in Zupančič, M.: Razvojna psihologija, 2. zvezek. Filozofska fakulteta. Ljubljana. 2020a.
4. Marjanovič Umek, L., Zupančič, M.: Razvojna psihologija, 3. zvezek. Filozofska fakulteta. Ljubljana. 2020b.
5. Pečjak, S. in Košir, K.: Poglavlja iz pedagoške psihologije: Izbrane teme. Filozofska fakulteta. Ljubljana. 2002.
6. Ule, M.: Za vedno mladi? Socialna psihologija odraščanja. Fakulteta za družbene vede. Ljubljana. 2000.
7. Umek, M.: Prosti čas (Diplomsko delo). Pedagoška fakulteta. Ljubljana. 2011.

Internetni viri

1. <https://www.fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=prijatelj>. Pridobljeno: 2. 2. 2024.

8 Priloge

Priloga 1 – anketni vprašalnik

Sva učenki 7. a razred in delava raziskovalno nalogo na temo **PRIJATELJSTVA**. Prosiva te, da izpolniš spodnjo anketo in da si pri tem iskren, saj bodo le takšni odgovori pomagali pri izdelavi raziskovalne naloge.

OSNOVNI PODATKI

1. OBKROŽI SPOL: _____ M _____ Ž _____
2. RAZRED: _____ 6. R _____ 7. R _____ 8. R _____

PREPOZNAM PRAVEGA PRIJATELJA

1. S kom se najraje družiš? Obkroži en odgovor ali na črto napiši svojega.
 - a) S sošolcem.
 - b) S sosedom.
 - c) S prijateljem iz izvenšolske dejavnosti.
 - d) Z družino (sestra, brat, bratranec, sestrična).
 - e) Drugo: _____.
2. Ali imaš najboljšega prijatelja?
 - a) Da.
 - b) Ne.
3. Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, odgovori še na naslednje vprašanje.
Kdo je tvoj najboljši prijatelj? Obkroži en odgovor ali na črto napiši svojega.
 - a) Sošolec ali sošolka.
 - b) Sosed ali soseda.
 - c) Brat ali sestra.
 - d) Bratranec ali sestrična.
 - e) Drugo: _____.
4. Preberi spodnje trditve in obkroži, kaj velja za tvojega prijatelja.
(OBKROŽI: DRŽI ALI NE DRŽI)

Prijatelj mi pomaga, ko potrebujem pomoč (mi razloži snov, mi kaj posodi ...).	DRŽI	NE DRŽI
S prijateljem sem lahko to, kar sem.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelju lahko povem svoje težave.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelju lahko povem svoje skrivnosti.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelj se z mano druží v svojem prostem času.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelj me pred drugimi ne zmerja.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelj me zna potolažiti.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelj mi ne laže.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelj drži obljubo.	DRŽI	NE DRŽI

5. Ali se ti je zgodilo, da sta s prijateljem prekinila prijateljstvo?
 - a) Da.

b) Ne.

Če si na zgornje vprašanje odgovoril z DA, napiši razlog.

KAKŠEN PRIJATELJ SEM JAZ

1. Preberi spodnje trditve in obkroži, kaj velja zate. (OBKROŽI: DRŽI ALI NE DRŽI)

Prijatelju pomagam, ko potrebuje pomoč (mu razložim snov, mu kaj posodim ...).	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelj je lahko z mano to, kar je.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelj mi lahko pove svoje težave.	DRŽI	NE DRŽI
Prijateljeve skrivnosti so pri meni na varnem.	DRŽI	NE DRŽI
S prijateljem se družim v svojem prostem času.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelja pred drugimi ne zmerjam.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelja znam potolažiti.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelju ne lažem.	DRŽI	NE DRŽI
Prijatelj se lahko zanese name, saj držim obljubo.	DRŽI	NE DRŽI

KJE SE S PRIJATELJI DRUŽIMO

1. Kaj največkrat počneš s svojim prijateljem? Obkroži en odgovor.

- a) Se pogovarjamo.
- b) Igramo družabne igre.
- a) Se družimo na prostem (sprehodi, športne aktivnosti ...).
- b) Igramo računalniške igre.
- c) Uporabljamo družabna omrežja.
- d) Gledamo film.
- e) Drugo: _____.

2. Kje skupaj preživita največ časa? Obkroži en odgovor.

- a) Doma.
- b) V šoli.
- c) Na igrišču.
- d) V naravi.
- e) V nakupovalnem središču.
- f) Drugo: _____.

Priloga 2 – Izjava

Mentor Deja Brgant v skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom PRIJATELJSTVO NA OSNOVNI ŠOLI HUDINJA, katere avtorica je/so IZABELA ANA ČATER IN TIA HOLOBAR:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 10. 4. 2024

Podpis mentorja

Brgant

Podpis odgovorne osebe

Zrečič

*

POJASNILO

V skladu z 20. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja (-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja (-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor (-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.